

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 13P/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220200193
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2020:6220200193.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Tomášom Minárikom vo veci starostlivosti o maloletého V. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O.Í. XXX/X, Z., zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši, ako opatrovníkom, dieťa matky: S. M., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom O. XXX/X, Z. a otca: V. M., nar. X. X. XXXX, trvale bytom O. I. R. XXX, G.. Č.. T. U. X, B. - Z. B., Č. L., za účasti Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, o návrhu navrhovateľky X. Ö., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/X, Z., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd z v e r u j e mal. V. M. nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia a má právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Otec maloletého je p o v i n n ý počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletého výživným v sume 100,- Eur mesačne so splatnosťou, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš.

III. Matka maloletého je p o v i n n á počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku prispievať na výživu maloletého výživným v sume 100,- Eur mesačne so splatnosťou, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš.

IV. Súd o b m e d z u j e výkon rodičovských práv matky k maloletému v rozsahu práva zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok.

V. Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/6/2018-107 zo dňa 14.06.2019 v časti týkajúcej sa zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti, zverenia maloletého do osobnej starostlivosti matky, v časti výživného a v časti styku.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania sa prastará matka mal. V. (ďalej aj „Navrhovateľka“ alebo „Náhradný matka“ domáhala, aby súd zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti a aby určil vyživovaciu povinnosť rodičov k mal. v sume po 100 Eur mesačne na tom skutkovom základe, že maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/177/2015-48 zo dňa 8. 2. 2016 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky. Napriek skutočnosti, že bol Navrhovateľke zverený do náhradnej osobnej starostlivosti až do roku 2016, Navrhovateľka sa o maloletého osobne stará od jeho 6-tich mesiacov, keď jeho rodičia odišli zo spoločnej domácnosti a maloletého nechali u Navrhovateľky. O maloletého neprejavovali záujem a nenavštevovali ho. Matka maloletého sa na určitý čas vrátila do

spoločnej domácnosti Navrhovateľka v roku 2018, aj to len z dôvodu, že nemala kde bývať. Napriek tomu, že sa vrátila do spoločnej domácnosti, maloletý si k nej už nedokázal vytvoriť silné citové puto. Otec maloletého sa o syna od narodenia nezaujímal, nenavštevoval ho a ani sa nesnažil kontaktovať ho iným spôsobom. Napriek tomu podal dňa 28. 11. 2018 návrh na úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu. Rozsudkom sp. zn. 13P/6/2018 zo dňa 14.06.2019 súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť Navrhovateľky k maloletému a maloletý bol zverený do starostlivosti matky. Časom sa ukázalo, že zverenie maloletého do starostlivosti matky nebol najlepším riešením, pretože matka maloletého sa o maloletého naďalej osobne nestará. Maloletý bol v čase jeho zverenie do starostlivosti matky rozrušený, mal strach, že v dôsledku tohto zverenia sa už o neho navrhovateľka nebude viac starať, že bude musieť zmeniť bydlisko, školu, kamarátov a rodinné zázemie, ktoré mu bolo poskytované Navrhovateľkou. Zhoršilo sa jeho správanie v škole, začal mať depresie a horšie študijné výsledky. Navrhovateľka preto musela s maloletým začať navštevovať psychologičku. Maloletý má k Navrhovateľke vytvorený silný citový vzťah a vníma ju ako svoju skutočnú matku, nakoľko rodičia nejavia o neho skutočný záujem. Dieťa nenavštevovali, nekontaktovali, matka sa vrátila do spoločnej domácnosti až okolo roku 2018, aj to len z dôvodu, že nemala kde bývať a Navrhovateľka ju prichýlila. Na podklade uvedeného je evidentne záujem maloletého na tom, aby bol zverený opätovne do náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky, ktorá ho vychovala, ak teda mu poskytla také rodinné zázemie ako dieťa v jeho veku potrebuje.

2. Matka, otec, kolízny opatrovník a ani okresná prokuratúra sa písomne k veci nevyjadrili.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 16. 9. 2020 na ktorom Navrhovateľka na podanom návrhu v plnom rozsahu zotrvala. Ďalej uviedla, že uvedený návrh podala z dôvodu, že sa o maloletého stará zhruba od šiestich mesiacov jeho veku. Stará sa oňho naďalej aj napriek tomu, že bola naposledy zrušená jej náhradná osobná starostlivosť a maloletý bol formálne zverený do osobnej starostlivosti jeho matky. Má za to, že zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je v jeho najlepšom záujme aj vzhľadom na vzájomné citové väzby, ktoré k sebe prechovávajú. Doplnila, že otec mal. dieťaťa, hoci sa jednoznačne nevyjadril k tomuto návrhu, začal posilať výživné po 100,- Eur mesačne, čiže Navrhovateľka predpokladá, že súhlasí s týmto návrhom.

4. Matka na uvedenom pojednávaní uviedla, že s podaným návrhom súhlasí. Je spokojná ako Náhradná matka zabezpečuje starostlivosť o toto dieťaťa. Sú na seba vzájomne naviazaní a ona by nechcela tieto väzby nejako pretrhnúť.

5. Zástupkyňa okresnej prokuratúry uviedla, že vykonaným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že náhradná osobná starostlivosť bude v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Navrhovateľke slúži ku cti, že vykonávala náhradnú starostlivosť aj v tom čase, keď dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky a kedy jej nevznikol nárok na príspevky zo strany štátu a na výžive mal. dieťaťa sa podieľal len otec dieťaťa. Zároveň je odsúdenia hodné správanie matky vo vzťahu k mal. dieťaťu resp. to, že sa doteraz nepodieľa na jeho výchove a max. tak viedla s maloletým priateľské rozhovory. Dala v tejto súvislosti na zváženie súdu, či by nebol na mieste zásah do rodičovských práv matky, a to obmedzenie výkonu rodičovských práv v rozsahu zastupovania mal. dieťaťa a spravovania jeho majetku vzhľadom k tomu, že nezabezpečovala riadnu starostlivosť o mal. dieťa.

6. Otec maloletého sa napriek predvolaniu na nariadené pojednávanie nedostavil, nevyjadril sa k návrhu na začatie konania a nereagoval ani na výzvu súdu aby uviedol a preukázal svoje príjmy a výdavky. S poukazom na §§ 30 a 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) v zmysle ktorých po začatí konania postupuje súd tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, a to aj vtedy, ak sú účastníci nečinní, súd vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti otca mal. dieťaťa, ktorý žiadnym spôsobom záujem o toto konanie neprejavil. Obdobne súd postupoval aj vo vzťahu ku kolíznemu opatrovníkovi, ktorý sa rovnako na pojednávanie nedostavil.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky a Náhradnej matky, odpoveďou na lustráciu v registri obyvateľov na č. I. 14 a 17, odpoveďou na lustráciu matky v sociálnej poisťovni na č. I. 15, charakteristikou mal. dieťaťa na č. I. 47, odpoveďou Obce Z. na č. I. 53 - 54, výmenným lístkom na č. I. 62, výpisom z Registra trestov na č. I. 65, priemernou čistou/hrubou mzdou na č. I. 109, správou z prešetrenia pomerov na č. I. 100 spisu, oboznámením minimálnej mzdy v ČR v roku 2020 a kalkulačkou Národnej banky Slovenska, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

8. Maloletý bol rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/177/2015-48 zo dňa 8. 2. 2016 zverený do náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky, jeho matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu minimálnym výživným a otec výživným v sume 150 Eur na tom skutkovom základe, že starostlivosť o maloletého zabezpečuje Navrhovateľka a jeho rodičia nemajú materiálne podmienky potrebné na to, aby starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečovali. O osobnej starostlivosti o maloletého bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/6/2018-107 zo dňa 14.06.2019, ktorým súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť Navrhovateľky nad maloletým, tohto zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 50 Eur mesačne a jeho styk s maloletým neupravil. Pri svojom rozhodnutí vychádzal pritom zo záveru, že matka po návrate z Českej republiky bývala v jednej domácnosti s Náhradnou matkou a maloletým, že osobnú starostlivosť maloletému zabezpečovala spoločne s Náhradnou matkou, ako aj z vyjadrenia matky, ktorá na pojednávaní uviedla, že maloletý ju berie ako matku, že ona dokáže zabezpečiť starostlivosť o maloletého, že ovláda všetky domáce práce a že v prípade, ak by jej súd maloletého zveril do osobnej starostlivosti, by takúto starostlivosť zvládla, nakoľko by jej Náhradná matka s touto starostlivosťou pomohla. Náhradná matka na uvedenom pojednávaní, hoci nesúhlasila so zrušením svojej náhradnej osobnej starostlivosti, pripustila, že by matka osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zvládla.

9. Matka pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že momentálne formálne býva na adrese svojho trvalého pobytu aj s Navrhovateľkou, maloletým, so svojim bratom, s jeho priateľkou a ich synmi. Reálne je však situácia taká, že zhruba polovicu času býva tam a polovicu času sa zdržiava vo Veľkom Krtíši u svojho priateľa. Podľa jej názoru Náhradná matka zabezpečuje všetku starostlivosť o mal. dieťa, a to od stravy cez obliekanie, školu a podobne. Ona si momentálne hľadá nejakú prácu, sem tam navarí a podobne. Vo svojej podstate Náhradná matka nachystá maloletému raňajky, nachystá mu desiatu, nachystá mu veci do školy, operie mu tie veci, ožehlí ich, ide s ním do školy. Tak isto zabezpečuje školské potreby, keď maloletý potrebuje. Rovnako zdravotnú starostlivosť. Navštevuje rodičovské združenia. Maloletý berie Navrhovateľku ako matku. Matku berie skôr ako sestru. Rozprávajú sa trebárs o počítačových hrách a o tom, čo bolo v škole a pod. Náhradná matka ho napr. púšťa von, jej sa ide opýtať, keď niekam chce ísť, že dokedy tam môže byť a pod. Ďalej uviedla, že jej vo svojej podstate nič nebráni, aby zabezpečovala starostlivosť o dieťa ani aby si zlepšila vzťah s ním, ale on je od malička citovo naviazaný na Náhradnú matku a matka na tomto nechce nič meniť. Na zlepšení svojich rodičovských zručností a vzťahu s maloletým by začala pracovať len v prípade, že by sa stalo niečo Navrhovateľke. Momentálne je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce a bez akéhokoľvek príjmu. Naposledy pracovala vo Vrábľoch, a to do januára 2020. Tam ukončila pracovný pomer dohodou z dôvodu, že sa prepúšťalo. Má základné vzdelanie. Jej zdravotný stav je dobrý, neberie žiadne lieky. Pokiaľ sa jedná o otca mal. dieťaťa, tento žije a aj pracuje v Plzni v Daikine a to aj s partnerkou.

10. Navrhovateľka v rámci výsluchu uviedla, že t. č. matka žiadnym spôsobom nezabezpečuje starostlivosť o maloletého, nepodieľa sa na chode domácnosti žiadnym spôsobom a neprispieva ani na maloletého. Navrhovateľka tento návrh podala preto, že matka nezačala zabezpečovať starostlivosť o svoje dieťa po tom, ako jej toto bolo zverené do osobnej starostlivosti, a Navrhovateľke nestačí ani dôchodok, ktorý má, aby zabezpečila túto starostlivosť o dieťa a postarala sa aj o seba. Otec si vyživovaciu povinnosť plní. Hoci ju má plniť k rukám matky, plní ju Navrhovateľke. Posielal sumu 50,- Eur a za posledné dva mesiace poslal sumu 100,- Eur.

11. Odpoveďou na lustráciu v registri obyvateľov na č. I. 14 a 17, odpoveďou na lustráciu matky v Sociálnej poisťovni na č. I. 15, charakteristikou mal. dieťaťa na č. I. 47, odpoveďou Obce Z. na č. I. 53 - 54, výmenným lístkom na č. I. 62, výpisom z Registra trestov na č. I. 65, priemernou čistou/hrubou mzdou na č. I. 109 a správou z prešetrenia pomerov na č. I. 100 spisu súd zistil, že maloletý V. pochádza zo vzťahu jeho rodičov, ktorí manželstvo neuzatvorili, ktorí nebývajú v jednej domácnosti a ktorí okrem maloletého nemajú inú vyživovaciu povinnosť. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje Navrhovateľka, s ktorou maloletý spí v jednej izbe. Navrhovateľka sa zaujíma o prospech maloletého, odprevádza ho do školy a chodí po neho po vyučovaní. Rodičia sa o výchovnovzdelávacie výsledky maloletého nezauímajú a maloletý sa pri prešetrení pomerov v domácnosti, v ktorej žije, vyjadril, že odkedy si pamätá starala sa o neho Náhradná matka. Má rád oboch rodičov, ale chce, aby starostlivosť o neho zabezpečovala naďalej Náhradná matka. S otcom je v kontakte, tento býva a pracuje v Českej republike. Ďalej súd z predmetných listinných dôkazov zistil, že matka naposledy pracovala od júla 2019 do decembra toho istého roku a dosahovala priemerný čistý mesačný príjem v sume 550 Eur. V súčasnosti je nezamestnaná, poberá prídavok na dieťa v sume 24,95 Eur, dávky sociálneho poistenia

nepoberá. Náhradný matka je starobnou dôchodkyňou s dôchodkom v sume 225 Eur, je zdravotne spôsobilá zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa a nemá záznam v registri trestov.

12. Podľa § 45 ods. 1 - 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZR“) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

13. Zákon o rodine pri jednotlivých formách náhradnej starostlivosti o mal. dieťa vychádza z ich hierarchického usporiadania, kedy náhradná osobná starostlivosť má prednosť tak pred ústavnou ako aj pestúnskou starostlivosťou s tým, že v zmysle § 45 ods. 2 ZR pri zverení mal. do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého, ak tento spĺňa predpoklady, ktoré sú bližšie stanovené v ods. 1 § 45 a v ods. 2 druhej vety § 45 ZR. V zmysle citovaných ustanovení sa potom osobou, do ktorej náhradnej osobnej starostlivosti možno mal. dieťa zveriť, je osoba, ktorá

- má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky (ak sa však má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie),
- má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- má osobné predpoklady (najmä zdravotné, osobnostné, morálne) a
- spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

14. Ako už bolo uvedené vyššie nad maloletým bola zrušená náhradná osobná starostlivosť Navrhovateľky rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/6/2018-107 zo dňa 14.06.2019 a tento bol zverený do osobnej starostlivosti matky po tom, čo sa matka vrátila z Českej republiky, začal bývať s Navrhovateľkou a maloletým v jednej domácnosti a spolu s Navrhovateľkou začala zabezpečovať osobnú starostlivosť maloletého. Vykonaným dokazovaním však bolo v prvom rade nesporne preukázané, že hoci maloletý bol naposledy zverený do osobnej starostlivosti matky, táto od uvedeného zverenia žiadnu starostlivosť o maloleté dieťa nezabezpečuje. Uvedenú osobnú starostlivosť prenechala Náhradnej matke, ktorá tohto času zabezpečuje všetky základné potreby mal dieťaťa (strava, hygiena, ošatenie, školská dochádzka, zdravotná starostlivosť a podobne). Matka sa navyše nepodieľa ani na chode domácnosti, v ktorej maloletý býva a Náhradnej matke so starostlivosťou o maloleté dieťa nepomáha ani finančne. Matke pritom v starostlivosti o maloleté dieťa nebráni žiadna závažná prekážka,

keď jej zdravotný stav je dobrý, maloletý má k nej pozitívny vzťah a výkonu jej osobnej starostlivosti nebráni ani vzdialenosť, keď matka nie je zamestnaná a býva buď v domácnosti, kde býva aj maloletý, alebo u svojho priateľa v meste Veľký Krtíš. Z dôvodu, že matka bez existencie akejkoľvek prekážky nezabezpečovala výchovu maloletého dieťaťa a nevykonávala ani svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností, súd v prvom rade s poukazom na § 38 ods. 2 písm. b/ a c/ ZR obmedzil výkon rodičovských práv matky k maloletému v rozsahu práva zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok. Ďalej nakoľko z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že osobnú starostlivosť o maloletého nezabezpečuje ani jeho otec, ktorý býva a pracuje v Plzni, a naopak, že túto osobnú starostlivosť zabezpečuje Navrhovateľka, mal súd za to, že je v najlepšom záujme maloletého tohto zveriť do Náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky. Bolo totiž v konaní preukázané, že maloletý má prostredníctvom Náhradnej matky nie len zabezpečené všetky materiálne potreby (ošatenie, hygienické potreby, stravu, ubytovanie, školskú dochádzku, zdravotnú starostlivosť a pod.), ale Náhradná matka má k mal. vytvorený silný citový vzťah tak, ako on k nej, čo je potvrdené aj stanoviskom samotného maloletého, ktorý vyjadril vôľu byť zverený do náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky. Ďalej mal súd za preukázané, že Náhradná matka je fyzickou osobou, ktorá má trvalý pobyt na území SR, je plne spôsobilá na právne úkony a má aj osobné, morálne a zdravotné predpoklady vykonávať túto starostlivosť v najlepšom záujme mal. dieťaťa. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto súd prvým výrokom tohto rozhodnutia maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti Náhradnej matky s poukazom na § 45 ods. 1 ZR zveril a podľa § 45 ods. 3 ZR vymedzil rozsah práv a povinností Náhradnej matky k mal. spôsobom podľa § 45 ods. 4 ZR, t. j. tak, že je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia a má právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok v bežných veciach

15. Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

16. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (ust. § 75 ods. 1 ZR).

18. Pri úvahách o výške vyživovacej povinnosti matky súd vychádzal zo skutočnosti, že pri určovaní vyživovacej povinnosti sa na strane rodiča prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a

vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). V opačnom prípade (vychádzajúc zo fakticity príjmu) by súd, ak by nemal preukázaný reálny príjem povinného, musel určovať výživné podľa § 62 ods. 3 ZR, t. j. na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. (čo v súčasnosti predstavuje sumu 29,42 Eur mesačne), a teda v živote (či v súdnom konaní) pasívny rodič by zo svojej pasivity vyťažil i to, že by mu súd určil výživné v najnižšej prípustnej výške, čo by bolo zároveň v zjavnom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa na tom, aby boli zabezpečené materiálne podmienky potrebné na jeho zdravý vývoj a vývin. Podľa názoru súdu potom je v schopnostiach a možnostiach matky, hoci v súčasnosti má príjem len vo výške 24,95 Eur z titulu prídavku na mal. dieťa a vzhľadom k skutočnosti, že má základné vzdelanie a žiadne zdravotné obmedzenia, dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy v hospodárstve SR (podľa § 1 písm. a/ nariadenia vlády SR č. 324/2019 Z. z. je táto suma na rok 2020 stanovená na sumu 580 Eur brutto, čo predstavuje približne 500 Eur netto), čo je odôvodnené i tým, že až do decembra 2019 matka riadne zamestnaná bola, že dosahoval príjem v priemernej výške 550 Eur netto, že je v produktívnom veku 28 rokov a že, ako už bolo uvedené vyššie, nemá žiadne zdravotné obmedzenia, ktoré by jej bránili príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy dosahovať. Z uvedeného príjmu potom je v možnostiach matky prispievať na výživu maloletého sumou 100 Eur mesačne, keď matka nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť a ani osobitné výdavky.

19. Pokiaľ sa jedná o vyživovaciu povinnosť otca, tu súd rovnako ako u matky maloletého vychádzal zo zásady potenciality príjmu, t.j. že pri určovaní výživného nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti. Ďalej z dôvodu, že otec žiadnym spôsobom nešpecifikoval svoje príjmy a ani pravidelné mesačné výdavky, keď sa nevyjadril k návrhu na začatie konania, nedostavil sa na nariadené pojednávanie a nereagoval ani na výzvu tunajšieho súdu aby svoje výdavky presne špecifikoval, neurobil tak napriek skutočnosti, že z § 32 CMP vyplýva, že účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné pre rozhodnutie a na preukázanie svojich skutkových tvrdení označiť dôkazy, a z výsluchu matky na pojednávaní vyplynulo toľko, že otec býva a aj pracuje v Plzni v spol. Daikin, mal súd za to, že v možnostiach a schopnostiach otca je dosahovať príjem aspoň na úrovni minimálnej mzdy v Českej republike, t. j. v sume 14.600 Kč brutto, čo predstavuje v čistom 12.124 Kč. Po prepočte na menu Euro je potom v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať príjem aspoň v sume 454,76 Eur. Tunajší súd preto vychádzajúc zo skutočnosti, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 ZR), ktoré sú navyše bez súčinnosti otca nemal ani akým spôsobom zistiť, vyšiel so záveru, že po úhrade výživného na maloletého v sume, na ktorú úhradu súd otca zaviazal (100 Eur mesačne), otcovi zostane na úhradu jeho osobných výdavkov ešte minimálne suma 354,76 Eur mesačne, čo predstavuje viac ako 266 % sumy životného minima v Českej republike na jednu dospelú osobu podľa zákona č. 110/2006 Sb., o životnom a existenčnom minime v spojení s nařízením vlády ČR č. 61/2020 Sb. o zvýšení častek životního minima a existenčního minima (ktorá je stanovená na 3.550 Kč, t. j. 133,16 Eur), teda suma dostatočná na zabezpečenie jeho nevyhnutných potrieb (nakoľko nemá inú vyživovaciu povinnosť). Správnosť uvedeného záveru je podčiarknutá i skutočnosťou, že z výsluchu Navrhovateľky vyplynulo, že po tom, čo otcovi bol návrh na začatie konania doručený, začal dobrovoľne na výživu maloletého sumu 100 Eur zasilať.

20. Keďže súd rozhodol o zverení mal. do náhradnej osobnej starostlivosti, zmenil zároveň rozhodnutie Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/6/2018-107 zo dňa 14.06.2019, ktorým bolo naposledy rozhodnuté o otázke osobnej starostlivosti o maloletého.

21. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

22. Po vyhlásení rozsudku sa Náhradná matka, matka a zástupkyňa okresnej prokuratúry výslovne vzdali práva na podanie odvolania voči všetkým vyhláseným výrokom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Veľký Krtíš.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.